

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

NAZIV PROPISA

AKCIONI PLAN ZA SPROVOĐENJE DIREKTIVE O
OBAVEZNYM STRATEŠKIM REZERVAMA NAFTE I/ILI
NAFTNIH DERIVATA

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Akcioni plan treba da da jasan pravac za implementaciju Direktive Evropskog savjeta br. 2009/119/EZ o obaveznyim rezervama naftnih derivata do 2023. godine kao jednu od obaveza na putu evopskih integracija.
- Postojeći skladišni kapaciteti ne mogu da potpuno zadovolje potrebe rezervi naftnih derivata do 2020. godine I dalje do 2030. godine čak u slučaju da se pored odgovarajuće rehabilitacije postojećih kapaciteta naftnih rezervoara, koji se koriste u isključivo komercijalne svrhe kompanija, promijeni I njihova namjena.
- Neusklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU koja se odnosi na obavezne 90-dnevne rezerve nafte direktno utiče na otvaranje pregovora u poglavlju energetika.
- Obavezne rezerve nafte predstavljaju sigurnost i obezbjeđenje u slučaju vanrednih situacija i poremećaja na tržištu, čime se obezbjeđuje visok stepen sigurnosti snabdijevanja energijom stanovništva jedne države.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Ovaj dokument će poslužiti kao osnov za dalju razradu ove oblasti u Cnoj Gori i dati osnovna uputstva koje je potrebno pratiti prilikom izrade budućih zakonskih i institucionalnih rješenja kako bi došlo do realizacije strateških rezervi nafte.
- Jedan od ciljeva Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine je uspostavljanje 90-dnevnih rezervni naftnih derivata prema zakonu I podzakonskim aktima u skladu sa dinamikom I obavezama Crne Gore prema Energetskoj zajednici odnosno Evropskoj uniji.
- Takođe, postojeći Zakon o energetici ovu oblast tretira članom 174 koji definiše:
"Za potrebe sigurnosti snabdijevanja, energetski subjekti koji snabdijevaju kupce naftom i naftnim derivatima i kupci naftnih derivata koje ne snabdijevaju ti energetski subjekti dužni su da

obezbjede strateške rezerve nafte i naftnih derivata u ukupnoj količini koja je jednaka devedesetodnevnoj prosječnoj potrošnji u prethodnoj godini u Crnoj Gori”.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Za potrebe izrade Akcionog plana urađena je analiza različitih mogućih modela, njihova primjenjivost u Crnoj Gori, kao i uticaj na maloprodajnu cijenu derivata.

- Industrijski model

Rezerve koje održava industrijski sektor, a radi usklađivanja sa nacionalnim pravilima o održavanju rezervi, mogu da ispune obavezu države koja se odnosi na održavanje rezervi. Države koje obavezu zahtijevaju od određenih kompanija, poput uvoznika, rafinerija, snabdijevača proizvoda ili trgovaca na veliko, da nabave i čuvaju propisane količine rezerve. Opšte govoreći, potrebne količine su zasnovane na procentu od prodaje, potrošnje ili uvoza iz prethodne godine i država svake godine propisuje koja je to količina.

- Državni model

Druga kategorija naftnih rezervi su rezerve u vlasništvu države. Ova kategorija rezervi se obično finansira iz centralnog budžeta države i čuva se isključivo za hitne potrebe.

- Kombinovani model

U mnogim zemljama industrijski i državni model su kombinovani ili spojeni kako bi se ostvarila prednost oba pristupa. Uzimajući u obzir sve analize pretpostavlja se da je kombinovani model najpogodnij za Crnu Goru.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Finansijska analiza kombinovanog modela pokazuje koliku je dodatnu nadoknadu potrebno prikupiti kroz maloprodajnu cijenu naftnih derivata koju je potrebno uvesti 2016. i kako će to uticati na maloprodajnu cijenu naftnih derivata u Crnoj Gori .

Ako se pretpostavi da je cijena naftnih derivata 500 eura/t , što je jedna od najnižih cijena u istoriji, za ovu analizu su razmatrana dva scenarija.

- **Scenario A- Prosječna cijena je 500 eura/t sa godišnjim rastom od 2%**
- U slučaju vraćanja kamate

Sredstva koja treba da se prikupe kroz naknadu su 657.270,00 eura u 2016, do 2.987.421,00 eura u 2022. Ovo znači da maloprodajna cijena nafte treba da se poveća za 0,19 cEur/l u 2016, do 0,77 cEur/l u 2022. To dovodi do porasta cijene goriva od 0,17% do 0,59% u posmatranom vremenskom periodu.

- U slučaju vraćanja glavnice i kamate

Dobijeni rezultati govore da je godišnje kroz dodatnu nadoknadu potrebno prikupljati od 657.270,00 eura u 2016. godini, do 5.066.230,00 u 2022. godini. Ovo direktno znači da je maloprodajnu cijenu naftnih derivata u Crnoj Gori potrebno uvećati za 0,19 cEur u 2016. godini, do 1,30 cEur u 2022. godini. To dovodi do porasta cijene goriva od 0,17% do 1,01% u posmatranom vremenskom periodu.

Scenario B- Prosječna cijena je 800 eura/t sa godišnjim rastom od 2%

- U slučaju vraćanja kamate

Sredstva koja treba da se prikupe kroz naknadu su 901.632,00 eura u 2016, do 4.557.418,00 eura u 2022. Ovo znači da maloprodajna cijena nafte treba da se poveća za 0,26 cEur/l u 2016, do 1,17 cEur/l u 2022. To dovodi do porasta cijene goriva od 0,23% do 0,91% u posmatranom vremenskom periodu.

- U slučaju vraćanja glavnice i kamate

Dobijeni rezultati govore da je godišnje kroz dodatnu nadoknadu potrebno prikupljati od 901.632,00 eura u 2016. godini, do 7.764.113,00 u 2022. godini. Ovo direktno znači da je maloprodajnu cijenu naftnih derivata u Crnoj Gori potrebno uvećati za 0,26 cEur u 2016. godini, do 1,99 cEur u 2022. godini. To dovodi do porasta cijene goriva od 0,23% do 1,54% u posmatranom vremenskom periodu.

Prikaz obje analize za oba scenarija je dat u nastavku:

Godišnja potrošnja u tonama	rast									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Obavezne rezerve u danima	1,02	277440	282.989	286.649	294.422	300.310	306.316	312.443	318.691	325.065
Obavezne rezerve u tonama			9	73	36	50	63	77	90	103
Cijena proizvoda	EUR/t	1,02	500	510	531	541	552	563	574	586
Troškovi skladištenja (EUR/t/godina)	EUR/t/year	1,03	22,0	22,7	23,3	24,0	24,8	25,5	26,3	27,1
Kamata (%)	%	1	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Finalna cijena (EUR/litar)	EUR/litar	1,02	1,10	1,12	1,14	1,17	1,19	1,21	1,24	1,26
TROŠKOVI										
Nadoknada Jugopetrolu	EUR/god	10%	-	407.270	1.059.308	1.190.675	1.360.101	1.464.011	1.692.825	1.716.481
Troškovi državnih rezervi (EUR/god)										
Ukupni troškovi										
Tiketi (10% od cijene)	10%									
Glavnica			407.270	1.059.308	7.179.607	7.491.307	412.247	928.921	1.732.203	
Finansiranje - kamata							5.546.030	4.518.034	5.026.822	
Finansiranje - glavnica							287.184	586.837	898.678	
Operativni troškovi Direkcije	1,02		100.000	250.000	255.000	260.100	265.302	270.608	276.020	
Ukupni troškovi bez glavnice			100.000	657.270	1.314.308	1.450.775	1.932.587	2.321.456	2.767.522	
Ukupni troškovi sa glavnicom (otplate rata)				657.270	1.314.308	1.450.775	2.679.266	3.713.879	4.575.307	
Potrošnja motorfuel (l/god)	l/god	1,02	282.988.800	288.648.576	294.421.548	300.309.978	306.316.178	312.442.502	318.691.352	325.065.179
Obračun naknade bez glavnice										
Naknada (EURO/l)	EURO/l			0,0023	0,0045	0,0048	0,0063	0,0074	0,0087	0,0092
Procenat od finalne cijene	%			0,20	0,38	0,41	0,52	0,60	0,69	0,71
Obračun naknade sa glavnicom										
Naknada (EURO/l)	EURO/l			0,0023	0,0045	0,0048	0,0087	0,0139	0,0164	0,0156
Procenat od finalne cijene	%			0,20	0,38	0,41	0,72	0,96	1,14	1,21

Godišnja potrošnja po tonama		rast									
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Obavezne rezerve u danima	1,02	277440	262.989	288.649	294.472	300.310	306.316	312.443	318.691	325.065	
obavezne rezerve u tonama				9	23	36	50	63	77	90	
Cijena proizvoda	EUR/t	1,02	800	816	7.829	19.964	32.582	45.696	59.321	73.474	
Troškovi skladištenja (EUR/t/god)	EUR/t/god	1,03	22,0	22,7	23,3	24,0	24,8	25,5	26,3	27,1	
Kamata (%)	%	1	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Finalna cijena (EUR/t)	EUR/t	1,02	1,10	1,12	1,14	1,17	1,19	1,21	1,24	1,26	
TROŠKOVI											
Nadoknada Jugopetrolu	EUR/god	10%	-	651.632	1.694.894	1.905.081	2.208.162	2.342.418	2.692.519	2.746.370	
Troškovi državnih rezervi (EUR/god)	EUR/god										
Troškovi državnih rezervi	EUR/god										
Tiketi (10% od cijene)	10%										
Glavnica				651.632	1.694.894	11.330.163	11.669.397	8.463.850	6.774.293	7.552.979	
Finansiranje - kamata							453.207	919.982	1.258.536	1.529.508	
Operativni troškovi Direktoje	1,02		100.000	250.000	255.000	260.100	1.178.337	2.182.122	2.810.295	3.206.695	
UKUPNI troškovi bez glavnice				901.632	1.949.894	2.165.181	2.926.670	3.533.008	4.227.076	4.557.418	
UKUPNI troškovi sa glavnicom (otplata rata)			100.000	901.632	1.949.894	2.165.181	4.105.007	5.715.131	7.097.971	7.764.113	
Potrošnja motornog goriva (l/god)	l/god	1,02	282.988.800	288.648.576	294.421.548	300.309.978	306.316.178	312.442.502	318.691.352	325.065.179	
Obračun naknade bez glavnice											
Naknade (EURO/t)	EURO/t			0,0031	0,0066	0,0072	0,0096	0,0113	0,0133	0,0140	
Procent od finalne cijene	%			0,27	0,57	0,61	0,79	0,91	1,05	1,09	
Obračun naknade sa glavnicom											
Naknade (EURO/t)	EURO/t			0,0031	0,0066	0,0072	0,0134	0,0183	0,0221	0,0239	
Procent od finalne cijene	%			0,27	0,57	0,61	1,10	1,48	1,75	1,88	

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Dbrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

U narednom periodu je potrebno uskladiti zakonodavni, strateški i administrativni okvir koji će zahtijevati izdvajanje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Implementacijom ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Finasijska sredstva će biti predviđena budžetom nakon usvajanja Akcionog plana od strane Vlade Crne Gore.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana

prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U toku pripreme Akcionog plana korištena je ekspertska pomoć od strane Sekretarijata Energetske zajednice. Takođe, u izradu ovog plana su konsultovane sve zainteresovane strane u Crnoj Gori koje će direktno ili indirektno sprovoditi implementaciju direktive 2009/119

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Do izrade legislative kao i odabira modela kojim će se definisati način implementacije strateških rezervi naftnih derivata, ne mogu se predvidjeti prepreke, mjere i indikatori koji regulišu ovu oblast.

Datum i mjesto

24.03.2015. godine
Podgorica

Starješina
